Nőpolitika a kereskedelemben

Tíz évvel ezelőtt jelent meg az MSZMP KB nőpolitikai határozata, amelynek szellemében megkezdődött a társadalmi élet minden területén, munkahelyeken, a közéletben és a családban az a folyamat, amely a nők teljes egyenjogúságát hivatott érvényesíteni. Az eddig eltelt időszakban elért eredmények általában azt tükrözik, hogy a pártnak ez a határozata is *érvényesült és érvényesül a jövőben, a kötelezettségekkel együtt.*

Ezt erősítette meg *az MSZMP XII. kongresszusának határozata is.* A nőkről szólva megállapította: „Társadalmi egyenjogúságuk egyre jobban kiteljesedik, de még sok a megoldásra váró gond. Tovább kell javítani azokat a gazdasági, kulturális, tudati és jogi feltételeket, amelyek segítik a nők egyenlő esélyeinek érvényesülését. Szociális intézkedésekkel, a szolgáltatások bővítésével is könnyíteni kell a kereső foglalkozás és az anyaság együttes vállalását. Megkülönböztetett gondot kell fordítani a nők szakképzettségének emelésére. A vezető posztokon és a választott tisztségekben növekedjék a nők aránya."

*

Szűkebb területre szorítkozva érdemes a kereskedelemben dolgozó nők helyzetéről szólni néhány példa alapján. Ez annál is inkább indokolt, mivel *a nagy- és kiskereskedelemben, a vendéglátásban, a szövetkezeti kereskedelemben dolgozók 75 százaléka nő,* 60 százalékuk szakképzett, s a párttagság sorában tíz százalékot képviselnek. A kiskereskedelemben dolgozók aránya 80 százalék fölötti. Soraikban sokan vannak üzletvezetők, helyettesek, tehát felelős beosztást töltenek be kellő szaktudással, kemény helytállással. *Az egyenlő munkáért egyenlő bér elve általában érvényesül,* esetenként azonban szembetűnő az eltérés, összehasonlítva az ugyanabban a munkakörben dolgozó férfiakéval.

A kereskedelemben dolgozó pártalapszervezeti nőfelelősöknek rendezett tanácskozáson a közelmúltban általános megállapításként hangzott el, hogy érvényt kell szerezni minden fórumon a párt nőpolitikai határozata képviseletének. A gyakorlat még mindig az, hogy a nőket érintő tanácskozásokra a gazdasági vezetők nem a nőfelelőst hívják meg az alapszervezet vezetőségéből, hanem a párttitkárt, aki a döntésekről majd tájékoztat. Ez tűnt ki abból a megállapításból, hogy a kereskedelemben dolgozó nőfelelősök jó részének kevés az ismerete vállalatuk dolgairól, különösképpen azoknak, akik a párt XII. kongresszusát megelőző választáson kaptak tisztséget, vagyis számukra új a munkaterület. Meg kell tanulniuk élni jogaikkal, hogy szorgalmazhassák azok átvitelét a gyakorlatba. A pártban viselt tisztség mellett legtöbbjüknek más megbízatása is van.

*

A Csongrád—Bács megyei Élelmiszeripari és Vegyiáru Nagykereskedelmi Vállalatnál például az utóbbi öt esztendőben lényegesen megváltozott az ott dolgozók aránya a nők javára. A vállalat központjában tavaly 58, a szegedi raktárházban 47 százalékot képviseltek a nők. Négy százalékuk felsőfokú, 39 százalékuk középfokú állami iskolai végzettségű. Ötvenhat százalékuk végezte el az általános iskola 8 osztályát, 40 százalékuknak van valamilyen szakképesítése. Különböző politikai oktatásban 50 százalékuk vesz részt rendszeresen. Munkájukról és bérezésükről szólva azonban *nagy az eltérés az azonos munkaterületen dolgozó férfiakéhoz viszonyítva.* Az eltérés a különböző csoportokban havi 300—700 forint közötti, vagyis ennyivel kevesebb a nők bére. Az ügyintézők csoportjában mintegy 400 forint a különbözet a férfiak javára.

Ugyanezt nézve a *Kompolett Ruházati Vállalatnál* — ahol az összlétszámhoz viszonyítva a nők aránya 86 százalék —, 356-an rendelkeznek szakképzettséggel 120-an másféle szakmunkásbizonyítvánnyal. Évente mintegy 90 százalékuk vesz részt különböző tanfolyamon, szervezett iskolai oktatásban. A vállalatnál kihelyezett marxista—leninista esti középiskola működik. A szegedi üzlethálózatban 48 nő tölt be vezetői, helyettesi munkakört. A központban dolgozó 9 osztályból hatnak nő a vezetője. *A vállalatnál dolgozó nők élet- és munkakörülménye az elmúlt öt évben tovább javult.* A megállapítás szerint az egyenlő munkáért egyenlő bér elve úgy érvényesül, hogy az azonos képzettségű és gyakorlatú nők alapfizetése ugyanannyi, mint az ugyanolyan feltételek birtokában levő férfiaké.

L. F.

Szeged és Vásárhely

Együttműködés a tanácsok között

Reggelente zsúfolt autóbuszok indulnak Vásárhelyre. Sok száz értelmiségi évek óta ingázik, megszokott munkahelye lett a szomszédos város. Elsősorban a pedagógusok utaznak legtöbbet, de mérnökök, orvosok, közgazdászok is hónapról hónapra megváltják a buszbérletet. Az ellenjáratok sem üresek. Rendszeres a vásárhelyi vállalatok, szolgáltatóegységek szegedi jelenléte is. A CSOMIÉP például fontos feladatot kapott a városrekonstrukcióban. Azonban az értelmiségiek ingázása sem egyirányú, mert vásárhelyi képzőművészek oktatnak a szegedi főiskolán és a középiskolákban. A tanárképző főiskola tudományos kutatásaiban a vásárhelyi szakigazgatási szervek is részt vesznek. A képző- és iparművészek közös kiállításokat rendeznek, a vásárhelyi kórusok pedig gyakori résztvevői a szegedi hangversenyeknek. Sorolni lehetne még, milyen ponton kapcsolódik, érintkezik a két város élete. Mellesleg még területileg is határos a két település.

A hagyományok alapján született Szeged és Vásárhely tanácsi szervei között az az együttműködés, amely már tudatosan szabályozza a kapcsolatteremtést, a kölcsönös segítségnyújtást. A megállapodás szövegét tanulmányozva kiderül, milyen sok területen hasznosíthatók a kis- és nagyvárosi tapasztalatok. A két tanács célja, hogy a várospolitikától, a városellátástól, az egészségügytől kezdve a sportig, a legkülönbözőbb terepeken jelentkező nehézségeket egymás tapasztalataira is építve mielőbb oldják meg a szakigazgatási szervek, illetve az intézmények. A tanácsok számítanak arra, hogy a megállapodás alapján a városellátásért felelős vállalatok, egészségügyi intézmények között szorosabb kapcsolat alakul. Mindkét helyen bíznak abban, az együttműködés gyorsabb fejlődést eredményez.

No de nézzük, hol és miben nyílik mód a közös cselekvésre?

Egyeztetik az éves és középtávú lakásépítési programokat. Így jobban ki lehet használni az építési vállalatok kapacitását és enyhíteni a munkaerőhiányt. Köztudott, hogy a beruházási piacon Szegeden is, Vásárhelyen is több munkáskézre lenne szükség. Az ésszerű átcsoportosítással, a hatékonyabb szervezéssel remélhetőleg enyhülnek a beruházási gondok, és biztosítottabb lesz a pontosabb óvoda-, iskola, lakásavatás. Az új városrészek, panelházak lakói tapasztalhatták, nem mindig egyszerű a távhőszolgáltatás. Ha például ideiében nem érkeznek meg a gépészeti berendezések, csak a legnagyobb erőfeszítéssel lehet biztosítani a megfelelő hőmérsékletet. Ez a gond már a múlté, de a két város megegyezett, megvizsgálják a termokonténerek közös felhasználásának és a távhőszolgáltatás együttes megszervezésének lehetőségét.

Mióta az algyői híd felépült, Szeged és Vásárhely között jobb a tömegközlekedés. De a tanácsok tovább keresik annak a módját, miképp lehet a távolságot rövidíteni, a közlekedést gyorsítani. Ezért a jövőben egyeztetik az autóbusz-menetrendeket. A tanácsok foglalkoznak azzal a gondolattal is, mikor és hogyan építhető gyorsvasút a két város között.

A szolgáltatások színvonalára itt is, ott is gyakori a panasz. Ezért felmérik; a szegedi Patyolat segítheti-e a vásárhelyi háziasszonyokat, és megvizsgálják, hogyan csökkenthető a hiányszakmák aránya. Ha megoldható, akkor megszervezik a magánkisiparosok ingázását, egy speciális átjárásos mozgalmat indítanak. A hiánycikkek listáját pedig úgy szeretnék csökkenteni, hogy megnézik, mint kapcsolódhatnak be egy-egy termék gyártásába a helyi ipari szövetkezetek.

Az idegenforgalom haszna ország-világ előtt ismert. Hasonló módon jól tudja mindenki, az ünnepi hetek alatt zsúfoltak a hotelok és sok a szállást vadászó vendég. Hasznosnak látszik az a kezdeményezés: a nyári csúcsforgalomban a vásárhelyi kollégiumok is fogadják az ünnepi hetekre érkezőket. (Hasonló idegenforgalmi együttműködés a megye többi városára is kiterjedhetne.)

A két város megállapodásának eredményeit majd a lakosság érezheti. De nemcsak a szegediek és a hódmezővásárhelyiek figyelhetik érdeklődéssel a példaszerű kezdeményezést, hanem a többi településen is.

H. M.

Igazságügyi kérdésekről

Országos konferencia Szegeden

Az igazságügy különböző területein tevékenykedő fiatal jogászok, ügyészek és bírák részvételével kétnapos *tudományos konferencia* kezdődött tegnap, pénteken délután Szegeden. Az országos tanácskozás — melynek a Szegedi Megyei Bíróság adott otthont, gazdája a Csongrád megyei Főügyészség — azoknak az eseményeknek a sorába illeszkedik, melyeket a KISZ KB felhívására évente rendeznek az igazságügyi állami és társadalmi szervek.

A mostani rendezvény résztvevői *a differenciált felelősségrevonás gyakorlati tapasztalatairól, jelentőségéről cserélik ki véleményüket.* Az esemény megnyitóján *dr. Kereszty Béla* megyei főügyész köszöntötte a megjelenteket. A tudományos konferencia célját *dr. Nyiri Sándor*, a legfőbb ügyész helyettese foglalta össze. Emlékeztetett többek között arra, hogy a büntetőjog megvalósításában is nélkülözhetetlen szempont a differenciált felelősségrevonás. Az új büntetőtörvénykönyv alapján a bírák a szabadságvesztés kiszabása mellett számos egyéb büntetési módozattal élhetnek. Főbüntetésként alkalmazhatják például a próbára bocsátást, a munkaterápiás kényszergyógyítás, a pártfogói felügyelet elrendelését, vagy a pénzbüntetést. Ennek megfelelően az ügyészek is indítványozhatják, avagy fellebbezésükben kérhetik e módozatok érvényesítését. Az új Btk hatályba lépése óta eltelt bő egy esztendő immár lehetővé teszi a törvényben foglalt rendelkezések és a gyakorlati tapasztalatok szembesítését.

Három szekcióban tanácskoznak, összesen 24 előadást hallgatnak meg. A tegnapi szekcióüléseket a legfőbb ügyész helyettese és *dr. Fonyó Antal*, a JATE jogtudományi karának tanára vezette.

A tanácskozás ma délelőtt *folytatódik.* Az előadásokat követő tapasztalatcserét *dr. Ruzicska László* bv őrnagy irányítja.

Üvegház, hat hektáron

Az Algyői út mellett épül a szegedi Felszabadulás Termelőszövetkezet új üvegház-„városa". A hat hektárnyi üvegház terveit az AGROBER szegedi központja készítette. Az építést végző DÉLÉP a szövetkezettel szocialista szerződést kötött, melynek értelmében 1981 őszére indulhat a próbaüzemeltetés. Az üvegházak szovjet tervek alapján, blokkrendszerű importszerkezetből épülnek fel, a termálenergiával fűtött 65 ezer négyzetméteres területen korai zöldséget termesztenek majd, s ezzel a szegedi és a környékbeli vásárlók jobb ellátását biztosítják. Az épületek nagy része már elkészült, ezekben tart a belső szerelés.

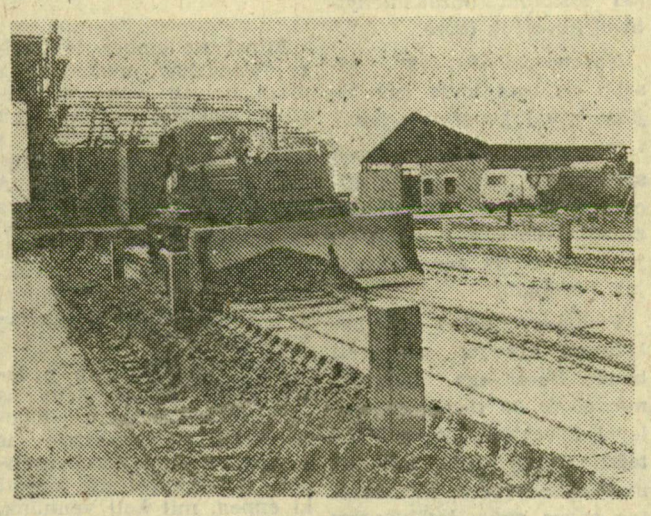

Földmunkák a leendő üvegházak helyén

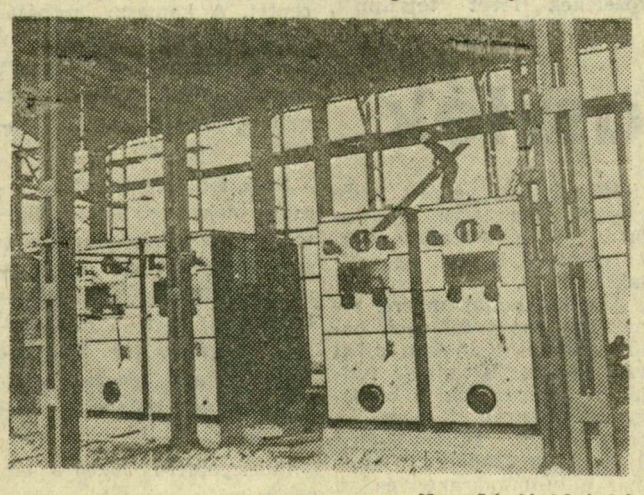

Nagy László felvételei

A telep legfontosabb része, a kazánház

Az építők szakszervezetének kongresszusa

Csaknem 420 ezer szervezett dolgozó képviseletében 424 választott küldött és több mint 100 vendég vesz részt az Építő-, Fa- és Építőanyagipari Dolgozók XXXIII. kongresszusán, amely pénteken kezdte meg munkáját Budapesten, a szakszervezet Dózsa György úti székházában. A tanácskozáson megjelent *Brutyó János*, az MSZMP Központi Ellenőrző Bizottságának elnöke, *Virizlay Gyula*, a SZOT titkára és *Ábrahám Kálmán* építésügyi és városfejlesztési miniszter.

A szakszervezet Központi Vezetőségének a legutóbbi kongresszusa óta végzett munka eredményeiről és tapasztalatairól előterjesztett írásos jelentéshez *Gyöngyösi István* főtitkár fűzött szóbeli kiegészítést, amelyben elsősorban a tennivalókat elemezte. Hangsúlyozta, hogy *az ország építési igényeiben bekövetkezett strukturális változások rugalmasabb alkalmazkodást követelnek az építőktől, s ugyanakkor szigorúbb gazdasági és minőségi követelményeknek kell eleget tenniük.* Fontos tehát, hogy a szakszervezeti munka is jobban igazodjon a változásokhoz. Egyebek között a változó munkák szerint fejlesszék a szakmai továbbképzést, hogy saját szakmájukon túl más rokonszakmákat is elsajátítsanak a dolgozók. Ezt a törekvést már jónéhány brigád érvényesíti, de az a cél, hogy a dolgozók nagy része *minél előbb* többszakmás munkássá váljon, s ez a többlet kifejezésre jusson keresetében is.

A szakszervezeti testületek, aktivisták nyújtsanak segítséget az építési feladatok miatt szükséges munkaerő-átcsoportosításhoz, a mozgékonyabb építőszervezetek létrehozásához, de *ne tegyenek engedményeket* a munkahelyi, az elhelyezési, az ellátási és a szociális körülmények kialakításában. Éppen ezért a Központi Vezetőség szükségesnek tartja, hogy Budapesten újabb munkásszállókat kapjanak az építők és korszerűsítsék az elavult, régi szálláshelyeket is, amelyhez kéri a SZOT támogatását. Központi segítségre számítanak az üzemi étkeztetés gondjainak megoldásában is.

A tanácskozás ezután megkezdte a *vitát* az írásos jelentés, a szóbeli kiegészítés és a határozati javaslat felett. A kongresszus szombaton folytatja munkáját.

Könyvhetek országos megnyitója

Könyvesboltavatással, íróolvasó találkozóval és ünnepi megnyitóval megkezdődtek az őszi megyei könyvhetek. A pénteki országos megnyitó színhelye Kiskunhalas volt. Az ünnepségen Imre István, a SZÖVOSZ elnökhelyettese méltatta az eseménysorozat jelentőségét, a szövetkezeti könyvesboltok, könyvbizományosok szerepét a falusi olvasómozgalom kiterjesztésében.

Kiskereskedelmi és vendéglátó üzletek működése

A kiskereskedelmi és vendéglátó üzletek működéséről szóló minisztertanácsi rendelet végrehajtására kiadott miniszteri jogszabály — amely a Magyar Közlöny szeptember 30-i számában részletes eligazítást ad az érdeklődőknek — megteremtette az alapot az új üzemeltetési formák bevezetéséhez. A rendelet egyes kérdéseiről tartottak pénteken tájékoztató megbeszélést a Belkereskedelmi Minisztériumban.